

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (36)

спецвипуск до

*Всеукраїнського актуального мережевого семінару
«Сучасна дошкільна освіта: стратегія, тактика,
виміри змін»*

та

*I-го Регіонального конкурсу есе англійською мовою
“Vinnytsia Thinks English”*

Вінниця – 2021

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (36)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 2 від 18 березня 2021 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2021. – Випуск 1(36). – 160с.

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

Концептуальні засади програми «Нова українська школа» у поступі до цінностей.	
ЖУРБА К. О.	5
Формування креативної компетентності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного освітнього простору. ЗАСИПКІНА Л.А.	10
Готовність до інноваційної діяльності як складова професійної компетентності сучасного вихователя. РУДА Т. В.	13
Організація дистанційного навчання на факультеті дошкільної освіти та музичного мистецтва. ФЕДЧИШИНА Т.Л.	16
Підготовка майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до реалізації інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому середовищі. ТОКАР Л. П.	21
Психологічна компетентність майбутнього вихователя як складова його педагогічної майстерності. КЛИМЕНКО О. Ф.	26
Формування інклюзивної компетентності майбутнього вчителя початкових класів при вивченні педагогічних дисциплін. ЛУЦИНКЕВИЧ Л. А.	30
Наступність у роботі ЗДО та початкової школи як передумова якісної неперервної освіти. МИХАЙЛИШИН Р. Р.	35
Виховна робота в закладі вищої освіти як умова професійної підготовки майбутніх вихователів. ПІСОЦЬКА Л.С.	41
Модель організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу в сучасному закладі дошкільної освіти. РАТОВСЬКА Г.Ф.	45
Психологічні особливості адаптації дітей з особливими освітніми потребами до умов закладу дошкільної освіти. СЛИЗЬКОУХА О.О.	49
Художня література як важливий засіб виховного впливу на особистість дитини дошкільного віку. СЕРГЄЄВА З. П.	52
Використання елементів ейдетики в роботі з дітьми шестирічного віку. РЕМЕНЯК Т.С.	56
Інноваційні технології в ознайомленні дітей дошкільного віку з художньою літературою. ПАСІКОВА Н.І.	60
Використання інноваційних оздоровчих технологій в закладах дошкільної освіти. ПАВЛЮК Л.П.	67
Мистецько-педагогічний потенціал музики в системі дошкільної освіти України. МАЗУР А. М.	70
Психологічна рівновага батьків – як запорука успішного виховання дітей в умовах пандемії. БЕВЗ В.В.	74
Організація роботи з обдарованими дітьми в закладі дошкільної освіти. БОРАК Н.А.	78
STREAM-освіта у сучасному дошкіллі. ВОЙТЕНКО О.М.	82
Формування професійного іміджу музичного керівника закладу дошкільної освіти. ГАВРИЛЮК О. А.	85
Формування природничої компетентності у дітей дошкільного віку в контексті творчої спадщини Василя Сухомлинського. ДРАЧЕНКО В.В.	88

Застосування інтерактивних методів у професійній діяльності педагога ЗДО на засадах концепції НУШ. ЗАГРИЗЛА В. В.	92
Розвиток музично-сенсорних здібностей дітей дошкільного віку засобами музичної виразності. КАСЬКО Т.В.	96
Умови організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти. СОРОЧАН М.П.	99
Музично-дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорних здібностей. БОГОЦЬКА В.М.	103
Виклики часу: нові ролі викладача ВНЗ –коуч, тьютор, фасилітатор. ТАРАШЕВСЬКА О.В.	106
Креативність– складова фахової підготовки майбутніх учителів. ТВЕРДОХЛІБ Н. В.	109
Методика викладання образотворчого мистецтва в контексті підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. ХОМІЦЬКА Н.М.	112
Формування професійної самосвідомості майбутнього вихователя як умова його професіоналізації. ЦІСАР І. В.	114

ЕСТЕТИЧНЕ, ПРАВОВЕ ТА ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО МАЙБУТНЬОГО КРАЇНИ

Музичне заняття – головна форма навчання і формування художньої майстерності. КАЛАШНЮК Є.Й.	118
Формування національної самосвідомості студентів засобами української народної пісенної культури. МАЗУР А. М.	123
Удосконалення фізичної підготовленості здобувачів освіти навчальних закладів ДСНС України засобами гирьового спорту. КРАСУЦЬКИЙ В. М., ОСАДЧУК О. Ю., ПАЛАМАРЧУК Ю. Г.	127
Право на освіту у сучасному вимірі. ПЛОТИЦЬКА Ю.П.	132
Успіхи та досягнення легкоатлетів вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. ПРИСЯЖНЮК Д.С. КОВІНЬКО М.С.	135

ВІДОМІ ІМЕНА 138

Баснописець И.А. Крылов. Мораль и дидактика. **МЕЛЬНИК Т.Н., КИСЕЛЁВ Д.Л.**

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Методика використання інформаційних технологій на уроках з основ здоров'я в 4 класі. БОГДАНА ДЗЮБЕНКО	141
Розвиток спритності дітей шкільного віку засобами дзюдо. УЛЯНА КІСІЛЬ	145
Використання інформаційних технологій навчання на уроках математики в початкових класах. ДІАНА МУДРАК	148
Музикознавчі аспекти використання творів Л.В. Бетховена на уроках музичного мистецтва в початкових класах. АНАСТАСІЯ ХАРЧУК	151
І-Й РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ “VINNYTSIA THINKS ENGLISH”	155
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ СТАТЕЙ	

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

3. Гавриш Н.В. (2009). На шляху до оновлення. Про готовність педагогів до реалізації нової Програми / Гавриш Н.В. // Дошкільне виховання, №2. – С.7-10.
4. Єфименко М. М. (2003). Театр фізичного виховання та оздоровлення дошкільників / Єфименко М. М. – К. : Знання 456 с.
5. Лохвицька Л.В. (2007). Дошкільникам про основи здоров'я: Навч.-метод. посіб / Лохвицька Л.В., Андрющенко Т.К. – Тернопіль: Мандрівець, 176 с.
6. Ротерс Т.Т. (1989). Музыкально-ритмическое воспитание и художественная гимнастика / Ротерс Т.Т. – М. : Просвещение, 167 с.
7. Русова М. А. (2008). Рухова активність дитини в дитячому саду: Посібник для педагогів дошкільних установ, викладачів і студентів педвузів і коледжів / Русова М. А. – К. : Просвіта, 567 с.
8. Сократова Н.В. (2009). Сучасні технології збереження і зміцнення здоров'я дітей: Навчальний посібник / Сократова Н.В. – К. : Просвіта, 345 с.

Стаття надійшла до редакції

18 листопада 2020

МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЗИКИ В СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

УДК 373.2:78 – 042.3

МАЗУР А. М.

*викладач факультету дошкільної освіти ма музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

The article substantiates the importance of musical art as an important tool in the formation of the spiritual culture of preschool children. Based on the analysis of scientific and methodological literature, the powerful artistic and pedagogical potential of music in the system of preschool education in Ukraine is revealed.

Key words: *preschool education, music, musical art, aesthetic education, creativity.*

Постановка проблеми (актуальність). Враховуючи реформування освітньої системи, на даному етапі суспільство постає перед новими вимогами часу. Це перш за все стосується системи дошкільної освіти, яка є надзвичайно вагомою, адже саме вона забезпечує формування первинної мотивації і прагнення морального та естетичного характеру, що стане фундаментом для подальшого життєвого шляху дитини.

У зв'язку з цим одним з головних напрямків модернізації дошкільної освіти – це забезпечення цілісного розвитку дитини

як особистості. Особливого значення набуває питання формування творчої складової та духовної культури дитини. Вони взаємопов'язані, тому вимагають особливої уваги з боку педагогів.

Варто зазначити, що головна мета дошкільної освіти заключається не тільки в створенні сприятливих умов для всестороннього розвитку дитини, а й у розкритті її індивідуальних задатків, здібностей, формуванні психологічної та фізичної готовності дитини до навчання в школі.

Для реалізації заданої мети педагог має у своєму арсеналі надзвичайно багато засобів впливу. І одним із таких дієвих засобів є музичне мистецтво.

Музика – це вид мистецтва, що має потужний виховний потенціал, адже впливає на емоційну сферу почуттів та переживань дитини.

Слід зазначити, що дошкільний вік є найбільш сприятливим для емоційного впливу, залучення усіх форм музичної діяльності (спів, слухання музики, танець, інсценізація, гра на музичних інструментах), що є обов'язковим, в силу того, що саме музика відкриває шлях до дитячих сердець і допомагає їм пізнати світ в усіх його барвах.

Аналіз наукових досліджень. Різноманітні аспекти музичного виховання дошкільнят знайшли відображення у науковій та методичній літературі. Зокрема, нетрадиційні форми, методи та прийоми висвітлені у працях Н. Ветлугіної, А. Зиміної, В. Шацької, Д. Кабалецького.

Про актуальність цієї теми свідчить чимало психолого-педагогічних досліджень Л. Виготського, В. Бехтерева, Б. Теплова, що підкреслювали важливість впливу музики саме у дошкільному віці.

Методичні основи музичного і, зокрема, музично-рухового виховання дошкільників розроблялися вітчизняними (С. В. Акішев, В. М. Верховинець, Т. І. Науменко, С. Ф. Русова та інші) і зарубіжними (Р. Т. Акбарова, К. Орф, Е. Жак-Далькроз, Ф. Фребель) педагогами.

Варто зазначити, що з музичного виховання дошкільників було видано чимало навчально-методичних посібників українською та російською мовами (А. Артоболевська, О. Горбіна, Н. Кононова, М. Михайлова, Т. Науменко та інші).

Питання ролі музичної підготовки у процесі формування професійних якостей

майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів досліджували Г. Аніщенко та Т. Танько.

Розвиток особистості дитини, розкриття її індивідуальності – усе це є першочерговим завданням дошкільної освіти. Одним із шляхів реалізації цього завдання є звернення до музичного мистецтва, що є цілісною системою в якій усі види музичної діяльності спрямовані на розвиток музичного слуху, сприймання, уяви, фантазії, творчого мислення. Саме музика знайомить дітей із світом прекрасного, емоційно та інтелектуально збагачує їхній внутрішній світ.

Мета статті – дослідити та теоретично обґрунтувати мистецько-педагогічний потенціал музики в системі дошкільної освіти України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Музика є одним з найбагатших засобів естетичного виховання, вона володіє великою силою емоційного впливу, що допомагає сформувати естетичні смаки, почуття прекрасного, розширює уявлення в почуттєвій сфері.

Такої ж думки дотримувався Д. Кабалецький, який стверджував, що «Музика, – це те мистецтво, яке має особливо велику емоційну дію на особистість і відіграє величезну роль у вихованні духовного світу дітей і юнацтва» [3].

Центральною ланкою у системі дошкільної освіти є викладач, тому він має бути всебічно розвиненим, спроможним допомогти дитині розкрити свою індивідуальність, сприяти розвитку її природних задатків та здібностей.

Музика надає великі можливості педагогу, його завдання полягає у тому, щоб зуміти ними правильно скористатися і тоді

результативність навчально-виховного процесу буде досить високою.

Варто наголосити, що для створення позитивної атмосфери важливим є правильна організація та побудова музичних занять. Важливо, щоб музика не насаджувалась дітям, а сприймалась охоче, стимулювала до нових звершень та відкривала нові грані інтелектуального пізнання.

Видатний педагог В. Сухомлинський був переконаний у тому, що музика не тільки впливає на естетичну сферу почуттів, а й є засобом формування інтелекту. Він стверджував: «Музика – могутнє джерело думки. Без музичного виховання неможливий повноцінний розумовий розвиток дитини. Розвиваючи чутливість дитини до музики, ми ушляхетнюємо її думки і прагнення» [6, с. 11-13].

Кожен сучасний педагог знає, що музика досить успішно розвиває творчі здібності дітей. Тому при організації комплексного заняття з музики слід синтезувати різні форми роботи (наприклад під час прослуховування класичної музики діти ліплять з пластиліна чи малюють, вирізають аплікації). Таке заняття налаштовує дітей на позитивну атмосферу, розвиває фантазію, логічність мислення, навчає концентрації, активізує їхній творчий потенціал.

Слід зазначити, що музичний матеріал повинен підбиратись з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей.

У період дошкільної освіти однією з провідних форм рухової діяльності є гра. Саме через гру діти отримують не тільки нові знання, а й налагоджують невербальний контакт, спілкуючись з однолітками вони вчаться першим прийомам комунікації, знаходять друзів.

Загальновідомим є той факт, що діти краще сприймають та запам'ятовують

пісню, якщо вона супроводжується певними рухами (хлопками, підскоками, поворотами). Таке заняття завжди буде яскравим, емоційно насиченим, розвине у вихованців організаторські вміння, кмітливість, зосередженість, вправність та покращить поставу [5].

На користі руху, тобто педнанні танцю та музики наголошував відомий педагог Еміль Жак-Далькроз. Він був переконаний, що дітей, перш за все варто навчити відчувати музику через рух тіла, де дитина не скована у якісь рамки, а може проявити себе вільно, тобто виразити свою індивідуальність [2].

Підтримував цю ж ідею і німецький композитор та педагог К. Орф, який наголошував на важливості розвитку саме музично-ритмічного чуття, оскільки поєднання рухів та музики дитина буде сприймати природно [4].

Не менш результативним та цікавим для дітей є заняття на якому вони можуть ознайомитись та пограти на елементарних музичних інструментах (сопілочка, ксилофон, різноманітні шумові інструменти). Такий вид музичної діяльності сприяє емоційно-комунікативному розвитку дитини, адже спільна праця і взаємодія в колективі однолітків навчає відповідальності, розвиває увагу, зосередженість [1, с. 26].

Така форма проведення заняття допомагає розвинути музичний слух, розкрити композиторські вміння, адже діти не є пасивними слухачами, а безпосередніми учасниками творчого процесу.

Ця думка є актуальною і для хорового співу, що є важливим компонентом у пізнанні музичного мистецтва та розвитку музичних здібностей вихованців. Під час співу діти не тільки ознайомлюються з елементами нотної грамоти, розвивають слух, почуття ритму, а й виховуються

естетично, передаючи власні емоції під час виконання музичного твору.

До того ж розучування тексту позитивно впливає на артикуляційний апарат, покращує дикцію, що є особливо важливим на данному віковому етапі.

Пісенний репертуар має бути не тільки цікавий, а й зручний для виконання, простим і близьким для розуміння дитини. Найкращим зразком можуть слугувати українські народні пісні в яких діти зможуть ознайомитись з історією, побутом та культурою українського народу.

Такі українські народні пісні як: «Два півники», «Ой у лузі калина», «Вийди, вийди сонечко», «Ой на горі жито» та багато інших завдяки яскравій (часто сатиричній) сюжетній лінії сприймаються найчастіше позитивно. Під час виконання даних пісень доречно впроваджувати елементи інсценізації, танцювальні рухи, що зацікавить дітей, налаштує на позитивну атмосферу, згуртує та розкриє їхній творчий потенціал.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Аналіз даної проблеми та досвід видатних педагогів свідчить, що музичне мистецтво володіє потужним арсеналом дієвих засобів, що позитивно впливають на естетичний, емоційний та інтелектуальний розвиток дитини дошкільного віку. Залучення музики у навчально-виховний процес ДНЗ створює міцний фундамент для розвитку всіх пізнавальних процесів та надає умови для розкриття індивідуальності кожної дитини.

В результаті поєднання усіх форм музичної діяльності діти не тільки отримують нові знання, а й розвивають спеціальні музичні вміння, навчаються пізнавати себе через світ музики, формують естетичний смак та розкривають власні творчі здібності.

Тому, в умовах реформування освітнього простору дошкільна освіта потребує креативного бачення та нового погляду на музичне мистецтво як одного із найсильніших засобів емоційного впливу на дитину.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дитина: (2012). Програма виховання і навчання дітей від 3 до 7 років. Київ: Богдана.
2. Жак-Далькроз Е. (2001). Ритм. Москва: Классика.
3. Кабалевский Д. (1981). Воспитание ума и сердца: кн. для учителя. Москва: Просвещение.
4. Леонтьева О. (1984). Карл. Орф: монографія. Москва: Музыка.
5. Орап М. (2013). Музичне виховання дітей дошкільного віку. Київ: Главник.
6. Сухомлинський В. О. (1977). Вибрані твори. (Т.3). Київ: Радянська школа.

*Стаття надійшла до редакції
8 листопада 2020*